ХӨВСГӨЛ АЙМАГ ДАХЬ ТӨРИЙН
АУДИТЫН ГАЗАР

САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН АУДИТ

Хөвсгөл аймгийн Тариалан сумын Засаг даргын Тамгын газрын 2022 оны жилийн эцсийн санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн аудитын тайлан

Аудитын код: ХӨА-2023/50/НА-СТА-ТЗШ

Цахим хуудас:
www.audit.mn

Хөвсгөл аймаг

2022 он

Аудитын газрын дарга,
тэргүүлэх аудитор: А.Эрдэнэбаатар
Утас: 88883317 Цахим хаяг: erdenebaatara@audit.gov.mn

Аудитын менежер: Б.Тэгшдэлгэр
Утас: 99089114 Цахим хаяг: tegshdelgerb@audit.gov.mn

Ахлах аудитор: Б.Давааням
Утас: 92113932 Цахим хаяг: davaanyamb@audit.gov.mn

Аудитор: Г.Ичинхорлоо
Утас: 88012671 Цахим хаяг: ichko.0808@gmail.com

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг дээрх хаягаар авна уу.

Агуулга

1.Аудитын санал дүгнэлт....3
2.Аудит хийсэн санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэл....4
2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан....4
2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан....4
2.3 Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан....4
2.4 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан....6
2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан....6
2.6 Аудит хийсэн нэмэлт төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан....9
3. Аудитын тайлан....9
3.1 Байгууллага, түүний үйл ажиллагаа....9
3.2 Байгууллагын гадаад дотоод орчин....9
3.3 Санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал....10
3.4 Нягтлан бодох бүртгэлийн гол бодлого, толилуулгад гарсан өөрчлөлтүүд....10
3.5 Төсвийн төлөвлөлт, гүйцэтгэл, нэмэлт төсөв....10
4. АУДИТЫН ТАЙЛАН....12
4.1 Ерөнхий зүйл....12
4.2 Материаллаг байдал....12
4.3 Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн хэрэгжилт....12
4.4 Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал....12
4.5 Завсрын аудитын үр дүн, өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт....13
4.6 Дараагийн аудитаар анхаарах асуудал....13
5. Аудитын илрүүлэлт....13
5.2 Төлбөрийн акт....13
5.3 Албан шаардлага....13
5.4 Зөвлөмж....14
6. АУДИТААР ИЛЭРСЭН БУРУУ ИЛЭРХИЙЛЛИЙН НЭГТГЭЛ....14

Товчилсон үгийн жагсаалт

УСНББОУС	Улсын Секторын Нягтлан Бодох Бүртгэлийн Олон Улсын Стандарт
АДБОУС	Аудитын Дээд Байгууллагын Олон Улсын Стандарт
ТӨБЗГ	Төрийн өмчийн бодлого зохицуулалтын газар

ХӨВСГӨЛ АЙМАГ ДАХЬ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР
АЗДТГ-ын байр, А корпус 3 давхар,
Мөрөн сум, Хөвсгөл аймаг, 67120
Утас/факс:7038 3793, Цахим шуудан:khuvsgul@audit.gov.mn
Цахим хуудас: www.audit.mn

2024.02.24 № 01/95
танай ________ -ны № ________ -т

ТАРИАЛАН СУМЫН ЗАСАГ ДАРГЫН
ТАМГЫН ГАЗРЫН ДАРГА
Д.БААСАНБАТ ТАНАА

Өөрчлөлтгүй дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.1-д заасны дагуу Хөвсгөл аймгийн Тариалан сумын Засаг даргын Тамгын газрын 2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн байдал, санхүүгийн үр дүн, цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгууд болон төсвийн гүйцэтгэлд аудит хийлээ.

Хөвсгөл аймгийн Тариалан сумын Засаг даргын Тамгын газрын 2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартад нийцүүлэн бүх материаллаг зүйлсийн хувьд үнэн зөв толилуулсан байна.

Дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандарт, түүнд нийцүүлэн Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын баталсан журам, зааврын дагуу гүйцэтгэж, аудит хийгдэх байгууллагаас хараат бус, аудиторын ёс зүйн үүрэг хариуцлагыг биелүүлж ажилласан. Бидний цуглуулсан хангалттай бөгөөд зохистой аудитын нотолгоо нь дүгнэлт өгөх үндэслэл болно.

Асуудлыг онцолсон хэсэг

Сумын засаг даргын Тамгын газарт ажиллаж буй улс төрийн албан хаагчдад илүү цагийн нэмэгдэл хөлс олгосон зөрчил илэрсэн.

Аудитын гол асуудал

Орон нутгийн хөгжлийн сан болон Орон нутгийн хөрөнгө оруулалтаар 121,364.9 мянган төгрөгийн хөрөнгийн орлого авч бүртгэсэн байна.

Бусад асуудлын хэсэг

Тариалан сумын Засаг даргатай байгуулсан 2022 оны гүйцэтгэлийн төлөвлөгөө 90.4 хувийн гүйцэтгэлтэй хэрэгжсэн байна.

Санхүүгийн тайланд төсвийн захирагчийн хүлээх үүрэг, хариуцлага

Төсвийн захирагч санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв бэлтгэж толилуулах үүрэгтэй.

Санхүүгийн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтыг тодорхойлж, хэрэгжүүлэх үүрэг хариуцлага хүлээнэ.

Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага

Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийллээс санхүүгийн тайлан бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой.

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт нь дээд түвшнийх боловч үнэмлэхүй түвшний баталгаажуулалт биш бөгөөд АДБОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар бүх материаллаг буруу илэрхийлэл бүрийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа болохгүй юм.

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн тайланд үндэслэн гарах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

ДАРГА, ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР А.ЭРДЭНЭБААТАР

2.Аудит хийсэн санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэл

2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан

/Төгрөгөөр/

Дансны код	Балансын үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл
1	**ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН**	**68,095,558.00**	**67,584,092.00**
35	**БАРАА МАТЕРИАЛ**	**68,095,558.00**	**67,584,092.00**
351	**Түүхий эд материал**	**100,000.00**	**100,000.00**
35110	Тусгай зориулалттай материал	100,000.00	100,000.00
35300	Бэлэн бүтээгдэхүүн	6,109,708.00	6,109,708.00
354	**Хангамжийн материал**	**39,202,950.00**	**38,691,484.00**
35410	Бичиг хэргийн материал	511,700.00	511,700.00
35420	Аж ахуйн материал	621,250.00	3,750.00
35470	Бусад хангамжийн материал	38,070,000.00	38,176,034.00
35600	Мал амьтад	22,682,900.00	22,682,900.00
2	**ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН**	**2,212,988,268.87**	**2,171,358,573.68**
39	**ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ**	**2,212,988,268.87**	**2,171,358,573.68**
392	**Биет хөрөнгө**	**2,091,409,968.87**	**2,050,311,273.68**
39201	Барилга, байгууламж, орон сууц	1,272,177,779.50	1,272,177,779.50
39202	Хуримтлагдсан элэгдэл	-295,101,717.94	-360,141,218.74
39203	Авто-тээврийн хэрэгсэл	46,004,800.00	33,390,569.00
39204	Хуримтлагдсан элэгдэл	-40,097,149.64	-9,630,246.55
39205	Машин тоног төхөөрөмж (компьютер)	198,243,606.36	231,608,870.36
39206	Хуримтлагдсан элэгдэл	-64,485,478.71	-103,146,552.28
39207	Тавилга, аж ахуйн эд хогшил	44,033,910.00	50,033,910.00
39208	Хуримтлагдсан элэгдэл	-30,189,555.02	-35,891,351.00
39209	Зам, гүүрийн байгууламж	835,764,400.00	835,764,400.00
39210	Хуримтлагдсан элэгдэл	-32,501,948.92	-46,431,355.60
39214	Бусад үндсэн хөрөнгө	214,393,771.00	249,957,802.00
39215	Хуримтлагдсан элэгдэл	-56,832,447.76	-95,716,333.01
39217	Ном	00.00	28,335,000.00
393	**Биет бус хөрөнгө**	**121,578,300.00**	**121,047,300.00**
39303	Бусад биет бус хөрөнгө	123,040,800.00	123,040,800.00
39304	Хуримтлагдсан элэгдэл	-1,462,500.00	-1,993,500.00
3	**НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН III=I+II**	**2,281,083,826.87**	**2,238,942,665.68**
5	**ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН**	**2,281,083,826.87**	**2,238,942,665.68**
51	**Засгийн газрын хувь оролцоо**	**2,281,083,826.87**	**2,238,942,665.68**
511	Засгийн газрын оруулсан капитал /Засгийн газрын сан/ орон нутгийн сан	822,091,878.40	822,091,878.40
51101	Өмч: - төрийн	822,091,878.40	822,091,878.40
512	**Хуримтлагдсан үр дүн**	**1,115,609,803.83**	**1,073,468,642.64**
51210	Өмнөх үеийн үр дүн	1,115,609,803.83	1,115,609,803.83
51220	Тайлант үеийн үр дүн	00.00	-42,141,161.19
51300	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү	343,382,144.64	343,382,144.64
6	**ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН VI=IV+V**	**2,281,083,826.87**	**2,238,942,665.68**

2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан

/Төгрөгөөр/

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
1	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН (I)**	**814,910,983.85**	**819,502,098.00**
12	**ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО**	**210,387,287.85**	**143,124,864.00**
120	**Нийтлэг татварын бус орлого**	**210,387,287.85**	**143,124,864.00**
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	165,604,237.85	121,364,864.00
13	**ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО**	**604,523,696.00**	**676,377,234.00**
1311	**Нэмэлт санхүүжилтийн орлого**	**120,884,896.00**	**119,505,434.00**
131101	Төрийн болон орон нутгийн өмчит бус этгээдээс авсан хандив, тусламж	87,877,938.00	90,276,000.00

131103	ЗГНХ,ЗДНХөрөнгө,түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	12,129,000.00	13,093,000.00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	8,577,858.00	11,036,400.00
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	12,300,100.00	5,100,034.00
1320	**Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих**	**483,638,800.00**	**556,871,800.00**
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	483,638,800.00	556,871,800.00
2	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН**	**748,711,593.60**	**861,643,259.19**
21	**УРСГАЛ ЗАРДАЛ**	**748,711,593.60**	**861,643,259.19**
210	**БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ**	**724,073,299.60**	**813,428,550.49**
2101	**Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил**	**271,577,977.00**	**295,072,445.30**
210101	Үндсэн цалин	229,804,977.00	232,756,723.30
210102	Нэмэгдэл	40,690,000.00	53,790,142.00
210104	Урамшуулал	1,083,000.00	8,525,580.00
2102	**Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл**	**35,534,306.00**	**36,826,500.00**
210201	Тэтгэврийн даатгал	24,862,406.00	25,041,700.00
210202	Тэтгэмжийн даатгал	2,683,200.00	2,946,300.00
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	2,146,500.00	2,357,000.00
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	536,600.00	589,200.00
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	5,305,600.00	5,892,300.00
2103	**Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал**	**36,612,643.00**	**35,931,026.00**
210301	Гэрэл, цахилгаан	3,894,358.00	2,753,709.00
210302	Түлш, халаалт	31,718,285.00	32,177,317.00
210303	Цэвэр, бохир ус	1,000,000.00	1,000,000.00
2104	**Хангамж, бараа материалын зардал**	**42,255,581.00**	**43,910,200.00**
210401	Бичиг хэрэг	6,591,500.00	6,915,300.00
210402	Тээвэр, шатахуун	28,370,217.00	31,434,100.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	3,900,000.00	4,140,000.00
210404	Ном, хэвлэл	220,800.00	220,800.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	3,173,064.00	1,200,000.00
2105	**Нормативт зардал**	**82,715,450.00**	**92,276,000.00**
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	1,000,000.00	00.00
210502	Хоол, хүнс	81,240,450.00	92,276,000.00
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	475,000.00	00.00
2106	**Эд хогшил, урсгал засварын зардал**	**4,680,000.00**	**18,500,000.00**
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	1,680,000.00	00.00
210604	Урсгал засвар	3,000,000.00	18,500,000.00
2107	**Томилолт, зочны зардал**	**3,146,000.00**	**3,472,000.00**
210702	Дотоод албан томилолт	3,146,000.00	3,472,000.00
2108	**Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж**	**53,242,689.00**	**55,332,250.00**
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	52,807,689.00	54,881,200.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	260,000.00	54,450.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	120,000.00	45,500.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	55,000.00	33,000.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	00.00	198,000.00
210807	Газрын төлбөр	00.00	120,100.00
2109	**Бараа үйлчилгээний бусад зардал**	**194,308,653.60**	**232,108,129.19**
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	40,391,050.00	64,828,370.00
210903	Үндсэн хөрөнгийн элэгдэл, хорогдол	153,917,603.60	167,279,759.19
213	**УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ**	**24,638,294.00**	**48,214,708.70**
2132	**Бусад урсгал шилжүүлэг**	**2,400,000.00**	**30,279,988.00**
213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал	00.00	26,789,988.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	2,400,000.00	3,490,000.00

2134	**Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт**	**22,238,294.00**	**17,934,720.70**
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	22,238,294.00	17,934,720.70
3	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН (3)=(1)-(2)**	**66,199,390.25**	**-42,141,161.19**
225	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ЗАРДЛЫН ДҮН**	**1,778,000.00**	**00.00**
225001	Үндсэн хөрөнгө худалдсаны гарз	1,778,000.00	00.00
4	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ҮР ДҮН (4)=(145-225)**	**-1,778,000.00**	**00.00**
5	**НИЙТ ҮР ДҮН (5)=(3)+(4)**	**64,421,390.25**	**-42,141,161.19**

2.3 Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан

/ төгрөгөөр /

Код	Үзүүлэлт	Засгийн газрын оруулсан капитал	Дахин үнэлгээний нөөц	Хуримтлагдсан дүн	Засгийн газрын хувь оролцооний нийт дүн
С01	**2020 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл**	**702,586,078.40**	**23,979,763.00**	**81,431,621.13**	**807,997,462.53**
С03	**Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл**	**702,586,078.40**	**23,979,763.00**	**82,958,989.13**	**809,524,830.53**
С07	Тайлант үеийн үр дүн	00.00	00.00	39,780,292.43	39,780,292.43
С08	**2021 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл**	**822,091,878.40**	**343,382,144.64**	**1,115,609,803.83**	**2,281,083,826.87**
D03	**Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл**	**822,091,878.40**	**343,382,144.64**	**1,115,609,803.83**	**2,281,083,826.87**
D08	Тайлант үеийн үр дүн	00.00	00.00	-42,141,161.19	-42,141,161.19
D09	**2022 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл**	**822,091,878.40**	**343,382,144.64**	**1,073,468,642.64**	**2,238,942,665.68**

2.4 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан

/Төгрөгөөр/

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
1	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (1)**	**604,523,696.00**	**676,377,234.00**
13	**ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО**	**604,523,696.00**	**676,377,234.00**
1311	**Нэмэлт санхүүжилтийн орлого**	**120,884,896.00**	**119,505,434.00**
131101	Төрийн болон орон нутгийн өмчит бус этгээдээс авсан хандив, тусламж	87,877,938.00	90,276,000.00
131103	ЗГНХ,ЗДНХөрөнгө,түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	12,129,000.00	13,093,000.00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	8,577,858.00	11,036,400.00
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	12,300,100.00	5,100,034.00
1320	**Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих**	**483,638,800.00**	**556,871,800.00**
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	483,638,800.00	556,871,800.00
2	**НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН (2)**	**589,181,076.00**	**672,092,034.00**
21	**УРСГАЛ ЗАРДАЛ**	**589,181,076.00**	**672,092,034.00**
210	**БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ**	**564,542,782.00**	**623,877,325.30**
2101	**Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил**	**271,577,977.00**	**295,072,445.30**
210101	Үндсэн цалин	229,804,977.00	232,756,723.30
210102	Нэмэгдэл	40,690,000.00	53,790,142.00
210104	Урамшуулал	1,083,000.00	8,525,580.00
2102	**Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл**	**35,534,306.00**	**36,826,500.00**
210201	Тэтгэврийн даатгал	24,862,406.00	25,041,700.00
210202	Тэтгэмжийн даатгал	2,683,200.00	2,946,300.00
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	2,146,500.00	2,357,000.00
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	536,600.00	589,200.00

210205	Эрүүл мэндийн даатгал	5,305,600.00	5,892,300.00
2103	**Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал**	**36,612,643.00**	**35,931,026.00**
210301	Гэрэл, цахилгаан	3,894,358.00	2,753,709.00
210302	Түлш, халаалт	31,718,285.00	32,177,317.00
210303	Цэвэр, бохир ус	1,000,000.00	1,000,000.00
2104	**Хангамж, бараа материалын зардал**	**39,355,389.00**	**43,910,200.00**
210401	Бичиг хэрэг	6,404,000.00	6,915,300.00
210402	Тээвэр, шатахуун	28,120,789.00	31,434,100.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	3,900,000.00	4,140,000.00
210404	Ном, хэвлэл	220,800.00	220,800.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	709,800.00	1,200,000.00
2105	**Нормативт зардал**	**80,932,550.00**	**92,276,000.00**
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	1,178,500.00	00.00
210502	Хоол, хүнс	79,279,050.00	92,276,000.00
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	475,000.00	00.00
2106	**Эд хогшил, урсгал засварын зардал**	**3,180,000.00**	**19,700,000.00**
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	180,000.00	1,200,000.00
210604	Урсгал засвар	3,000,000.00	18,500,000.00
2107	**Томилолт, зочны зардал**	**3,146,000.00**	**3,472,000.00**
210702	Дотоод албан томилолт	3,146,000.00	3,472,000.00
2108	**Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж**	**61,034,367.00**	**59,322,784.00**
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	60,599,367.00	58,871,734.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	260,000.00	54,450.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	120,000.00	45,500.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	55,000.00	33,000.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	00.00	198,000.00
210807	Газрын төлбөр	00.00	120,100.00
2109	**Бараа үйлчилгээний бусад зардал**	**33,169,550.00**	**37,366,370.00**
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	33,169,550.00	37,366,370.00
213	**УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ**	**24,638,294.00**	**48,214,708.70**
2132	**Бусад урсгал шилжүүлэг**	**2,400,000.00**	**30,279,988.00**
213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал	00.00	26,789,988.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	2,400,000.00	3,490,000.00
2134	**Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт**	**22,238,294.00**	**17,934,720.70**
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	22,238,294.00	17,934,720.70
3	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (3)=(1)-(2)**	**15,342,620.00**	**4,285,200.00**
5	**ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН МӨНГӨН ЗАРДЛЫН ДҮН (5)**	**15,342,620.00**	**4,285,200.00**
22	**ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ**	**15,342,620.00**	**4,285,200.00**
2200	**Дотоод эх үүсвэрээр**	**15,342,620.00**	**4,285,200.00**
225106	Биет ба биет бус хөрөнгө худалдан авсан зардал	15,342,620.00	4,285,200.00
6	**ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (6)=(4)-(5)**	**-15,342,620.00**	**-4,285,200.00**
7	**САНХҮҮГИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ**	-	-
8	**НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (8)=(3)+(6)+(7)**	-	-
9	**Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл**	-	-
10	**Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл**	-	-

2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

/ төгрөгөөр /

Эдийн засгийн ангилал	Үзүүлэлт	Батлагдсан төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	Зөрүү	Хувь
1	**Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл**				
2	**НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН**	556,871,800.0	538,937,079.3	17,934,720.7	96.8
21	**УРСГАЛ ЗАРДАЛ**	556,871,800.0	538,937,079.3	17,934,720.7	96.8
210	**БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ**	526,228,300.0	508,657,091.3	17,571,208.7	96.7
2101	**Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил**	301,945,400.0	291,828,445.3	10,116,954.7	96.6
210101	Үндсэн цалин	253,166,100.0	232,756,723.3	20,409,376.7	91.9
210102	Нэмэгдэл	48,779,300.0	53,790,142.0	-5,010,842.0	110.3
210104	Урамшуулал	00.0	5,281,580.0	-5,281,580.0	
2102	**Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл**	36,826,500.0	36,826,500.0	00.0	100.0
210201	Тэтгэврийн даатгал	25,041,700.0	25,041,700.0	00.0	100.0
210202	Тэтгэмжийн даатгал	2,946,300.0	2,946,300.0	00.0	100.0
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	2,357,000.0	2,357,000.0	00.0	100.0
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	589,200.0	589,200.0	00.0	100.0
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	5,892,300.0	5,892,300.0	00.0	100.0
2103	**Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал**	41,000,000.0	35,931,026.0	5,068,974.0	87.6
210301	Гэрэл, цахилгаан	5,500,000.0	2,753,709.0	2,746,291.0	50.1
210302	Түлш, халаалт	34,500,000.0	32,177,317.0	2,322,683.0	93.3
210303	Цэвэр, бохир ус	1,000,000.0	1,000,000.0	00.0	100.0
2104	**Хангамж, бараа материалын зардал**	34,653,300.0	34,632,200.0	21,100.0	99.9
210401	Бичиг хэрэг	6,000,000.0	6,000,000.0	00.0	100.0
210402	Тээвэр, шатахуун	23,092,500.0	23,071,400.0	21,100.0	99.9
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	4,140,000.0	4,140,000.0	00.0	100.0
210404	Ном, хэвлэл	220,800.0	220,800.0	00.0	100.0
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	1,200,000.0	1,200,000.0	00.0	100.0
2106	**Эд хогшил, урсгал засварын зардал**	23,985,400.0	23,985,200.0	200.0	100.0
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	5,485,400.0	5,485,200.0	200.0	100.0
210604	Урсгал засвар	18,500,000.0	18,500,000.0	00.0	100.0
2107	**Томилолт, зочны зардал**	3,500,000.0	3,472,000.0	28,000.0	99.2
210702	Дотоод албан томилолт	3,500,000.0	3,472,000.0	28,000.0	99.2
2108	**Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж**	47,117,700.0	46,489,350.0	628,350.0	98.7
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	46,666,400.0	46,038,300.0	628,100.0	98.7
210803	Даатгалын үйлчилгээ	54,500.0	54,450.0	50.0	99.9
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	45,500.0	45,500.0	00.0	100.0
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	33,200.0	33,000.0	200.0	99.4
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	198,000.0	198,000.0	00.0	100.0
210807	Газрын төлбөр	120,100.0	120,100.0	00.0	100.0
2109	**Бараа үйлчилгээний бусад зардал**	37,200,000.0	35,492,370.0	1,707,630.0	95.4
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	37,200,000.0	35,492,370.0	1,707,630.0	95.4
213	**УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ**	30,643,500.0	30,279,988.0	363,512.0	98.8
2132	**Бусад урсгал шилжүүлэг**	30,643,500.0	30,279,988.0	363,512.0	98.8
213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал	27,143,500.0	26,789,988.0	353,512.0	98.7
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	3,500,000.0	3,490,000.0	10,000.0	99.7
	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	556,871,800.0	538,937,079.3	17,934,720.7	96.8
1320	**ОРОН НУТГИЙН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ**	556,871,800.0	538,937,079.3	17,934,720.7	96.8
132001	Орон нутгийн төсвөөс	556,871,800.0	538,937,079.3	17,934,720.7	96.8
62	**АЖИЛЛАГСАДЫН ТОО**	27.00	27.00	00.00	100.0
620001	Удирдах ажилтан	09.00	09.00	00.00	100.0
620002	Гүйцэтгэх ажилтан	15.00	15.00	00.00	100.0
620003	Үйлчлэх ажилтан	03.00	03.00	00.00	100.0

2.6 Аудит хийсэн нэмэлт төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

/ төгрөгөөр /

Дансны код	Үзүүлэлт	Гүйцэтгэл
I	**НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН**	**119,505,434.00**
21	**УРСГАЛ ЗАРДАЛ**	**119,505,434.00**
210	**БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ**	**119,505,434.00**
2101	**Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил**	**3,244,000.00**
210104	Урамшуулал	3,244,000.00
2104	**Хангамж, бараа материалын зардал**	9,278,000.00
210401	Бичиг хэрэг	915,300.00
210402	Тээвэр, шатахуун	8,362,700.00
2105	**Нормативт зардал**	92,276,000.00
210502	Хоол, хүнс	92,276,000.00
2108	**Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж**	12,833,434.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	12,833,434.00
2109	**Бараа үйлчилгээний бусад зардал**	1,874,000.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	1,874,000.00
II	**ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР**	119,505,434.00
1311	**Нэмэлт санхүүжилтийн орлого**	119,505,434.00
131101	Төрийн болон орон нутгийн өмчит бус этгээдээс авсан хандив, тусламж	90,276,000.00
131103	ЗГНХ,ЗДНХөрөнгө,түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	13,093,000.00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	11,036,400.00
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	5,100,034.00
IV	**НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (III)=(II)-(I)**	00.00
	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	00.00
	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	00.00

3. Аудитын тайлан

3.1 Байгууллага, түүний үйл ажиллагаа

Хөвсгөл аймгийн Тариалан сумын Засаг даргын Тамгын газар нь иргэдэд ойр, тэдний хэрэгцээг хангахад чиглэгдсэн, уян хатан, идэвхтэй санаачилгатай, төрийн албаны стандарт, ёс зүйг чанд сахидаг, гүйцэтгэлийн менежментийн чадавх бүхий цомхон мэргэшсэн чадварлаг, эцсийн үр дүн нь бүтээгдэхүүнд суурилсан хариуцлагатай төрийн албыг төлөвшүүлэх зорилготой үйл ажиллагаа явуулж байна.

Тариалан сумын Засаг даргын Тамгын газрын 2022 оны гүйцэтгэлийн төлөвлөө ... хувийн хэрэгжилттэй байна.

3.2 Байгууллагын гадаад дотоод орчин

Байгууллагын удирдлагын хэрэгжүүлж байгаа дотоод хяналтуудаас төлөвлөлтийн үе шатанд аудитад хамааралтай хяналтыг авч үзэж, гүйцэтгэх үе шатанд хяналтын сорил гүйцэтгэсний үр дүнд дотоод хяналтын үйл ажиллагааны зохион байгуулалт, хэрэгжилт үр нөлөөтэй байна гэж үзлээ.

Засгийн газрын 2011 оны 311 дүгээр тогтоолын дагуу байгууллагын дотоод хяналтын зөвлөлийг Засаг даргын Тамгын газрын даргын 2021 оны А/13 тоот тушаалаар 5 хүний бүрэлдэхүүнтэй шинэчлэн баталсан байна. Дотоод хяналтын зөвлөл нь тайлант онд нийт 24 ажил хийхээр төлөвлөсөн байна. Үүнээс 9 ажил нь байгууллагын санхүү, өмч хөрөнгөтэй холбоотой байна. Дотоод хяналтын зөвлөлийн ажлыг тайланд төлөвлөгөөнд тусгагдсан бүх ажилд хяналт шалгалтыг зохион байгуулж ажилласан талаар дурдсан байна.

Дотоод аудитын чиг үүрэг, түүний гүйцэтгэсэн ажлын найдвартай байдлын талаар ойлголт олж авснаар дотоод аудитын гүйцэтгэсэн ажлыг аудитад ашиглах, дотоод аудитораас шууд туслалцаа авах шаардлагагүй гэж үзлээ.

3.3 Санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал

Санхүүгийн тайланг бүх материаллаг зүйлсийн хувьд холбогдох санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлалын дагуу бэлтгэсэн эсэх талаар аудитор санал дүгнэлтээ илэрхийлснээр санхүүгийн тайлангийн зорилтот хэрэглэгчдийн зүгээс үзүүлэх итгэл үнэмшлийн хэмжээг нэмэгдүүлэхэд санхүүгийн тайлангийн аудитын зорилго оршино.

Хөвсгөл аймгийн Тариалан сумын Засаг даргын Тамгын газрын 2022 оны санхүүгийн тайлан дахь ажил гүйлгээг аккруэл сууриар хөтөлж, нийтлэг зорилготой, үнэн зөв толилуулгын үзэл баримтлалын дагуу бэлтгэж Төсвийн тухай хуулийн 54.4, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлд заасан иж бүрдлийн дагуу бэлтгэж толилуулсан байна гэж үзлээ.

Төсвийн гүйцэтгэлийн тайланг мөнгөн сууриар бэлтгэж, Төсвийн тухай хуулийн 54.5 дахь заалтын дагуу иж бүрэн гаргаж ирүүлсэн.

Тус байгууллагын мөрдөж байгаа бодлогын баримт бичгийг аймгийн Засаг даргын 2019 оны А/375 тушаалаар баталж мөрдсөн байна.

3.4 Нягтлан бодох бүртгэлийн гол бодлого, толилуулгад гарсан өөрчлөлтүүд

Тариалан сумын Засаг даргын Тамгын газрын 2022 оны санхүүгийн тайланг Сангийн сайдын 2006 оны 388 дугаар тушаалаар баталсан "Төсөвт байгууллагад мөрдөх нягтлан бодох бүртгэлийн дансны заавар"-ын дагуу бэлтгэсэн байна.

Тайлант хугацаанд нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогод өөрчлөлт ороогүй байна.

Тайлант оны жилийн эцсийн санхүүгийн байдлын тайлангаарх нийт хөрөнгийн дүн өмнөх оноос 42,141.2 сая төгрөгөөр буюу 2 хувиар буурсан байна.

Хүснэгт 1. Санхүүгийн байдлын тайлангийн үзүүлэлт

/мянган төгрөг/

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өөрчлөлт
Б	1	2	3=2-1
Бараа материал	68,095.56	67,584.09	-511.5
Биет хөрөнгө	2,091,409.97	2,050,311.27	-41,098.7
Биет бус хөрөнгө	121,578.30	121,047.30	-531.0
Нийт хөрөнгө	2,281,083.83	2,238,942.67	-42,141.2
Хуримтлагдсан үр дүн	1,115,609.80	1,073,468.64	-42,141.2
Нийт өр төлбөр ба цэвэр хөрөнгө өмчийн дүн	2,281,083.83	2,238,942.67	-42,141.2

Санхүүгийн тайлангийн тодруулгыг мөнгөн хөрөнгө, үндсэн хөрөнгө, авлага, бараа материал, өр төлбөр гэсэн данс бүрээр холбогдох журам, зааврын дагуу бэлтгэсэн байна. Тайланд онд үндсэн хөрөнгө, бараа материал дансанд дараах хөдөлгөөн хийгдсэн байна. Үүнд:

- Сумын орон нутгийн хөгжлийн сангаар хийгдсэн 21,760.0 мянган төгрөгийн зураг төсвийг бараа материал дансанд үнэ төлбөргүй хүлээн авч орлого авсан байна.
- Төсвийн хөрөнгөөр 4,285.2 мянган төгрөгийн үндсэн хөрөнгө худалдан авсан байна.
- Орон нутгийн хөгжлийн сан болон Орон нутгийн хөрөнгө оруулалтаар 121,364.9 мянган төгрөгийн хөрөнгийн орлого авч бүртгэсэн байна.

Хуримтлагдсан үр дүн 42,141.2 мянган төгрөгөөр буурсан байна.

3.5 Төсвийн төлөвлөлт, гүйцэтгэл, нэмэлт төсөв

Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.1-д заасны дагуу төсвийг төлөвлөх, хэрэгжүүлэх, тайлагнахад эрх бүхий байгууллага, төсвийн захирагч нь тус хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1-д заасан төсвийн зарчмыг мөрдлөг болгож, хэрэгжүүлэх үүрэгтэй.

3.5.1 Төсвийн төлөвлөлт

Тус байгууллагын 2022 оны төсвийн төсөлд 561,972.3 мянган төгрөгийн зардлыг орон нутгийн төсвөөс санхүүжүүлэхээр төсөвлөж дээд шатны төсөв захирагчид хүргүүлсэн байна.

Төсвийн төслийн саналаас 58,013.2 мянган төгрөгөөр бууруулж, 503,959.1 мянган төгрөгөөр баталсан байна.

3.5.2 Төсвийн гүйцэтгэл

Тайлант оны батлагдсан төсвийг 52,912.8 мянган төгрөгөөр нэмэгдүүлж тодотгосон байна. Төсвийн захирагчийн хэрэгжүүлэх 2 хөтөлбөрийн 10 арга хэмжээг хэрэгжүүлэхээр 556,871.8 мянган төгрөгийг орон нутгийн төсвөөс санхүүжүүлжээ.

Төсвийн нийт зардлын гүйцэтгэл 538,937.1 мянган төгрөг буюу 96.8 хувьтай байгаа ба 17,934.7 мянган төгрөгийг улсын төсөвт буцаан төвлөрүүлжээ.

Хүснэгт 1. Хөтөлбөр, арга хэмжээний зардал

/мянган төгрөгөөр/

Хөтөлбөр, арга хэмжээ	Үзүүлэлт	Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	Зөрүү	Биелэлт
70106	**Орон нутгийн гүйцэтгэх засаглалын удирдлага**	**529,908.40**	**512,224.60**	**17,683.80**	**96.7**
80101	Үндсэн үйл ажиллагааны зардал	325,932.70	314,494.70	**11,438.00**	**96.5**
80106	Баг, хорооны үйл ажиллагааны зардал	86,907.80	84,576.70	**2,331.10**	**97.3**
80112	Нийтлэг үйлчилгээ	41,124.40	39,656.80	**1,467.60**	**96.4**
80205	Мэдээлэл, сурталчилгааны зардал	2,700.00	2,419.50	**280.50**	**89.6**
82801	Баяр наадмын зардал	8,000.00	7,920.00	**80.00**	**99.0**
80802	Ажил олгогчоос олгох тэтгэмж,	3,500.00	3,490.00	**10.00**	**99.7**
80815	Сонгуулийн үр дүнгээр чөлөөлөгдсөн албан хаагчид олгох нөхөн олговор	27,143.50	26,790.00	**353.50**	**98.7**
81518	Мөрийн хөтөлбөрт тусгагдсан зарим арга хэмжээг санхүүжүүлэх	14,600.00	14,454.50	**145.50**	**99.0**
81102	Орон нутгийн нөөц хөрөнгө	20,000.00	18,422.40	**1,577.60**	**92.1**
71413	**Байгаль орчныг хамгаалах, нөхөн сэргээх**	**26,963.40**	**26,712.50**	**250.90**	**99.1**
81701	Байгаль орчныг хамгаалах, нөхөн сэргээх	26,963.40	26,712.50	**250.90**	**99.1**
НИЙТ		556,871.80	538,937.10	**17,934.70**	**96.8**

Батлагдсан төсөв, гүйцэтгэл, түүний хэтрэлт, хэмнэлтийг орлого, зардлын зүйл тус бүрээр энэ тайлангийн 2.5-д харуулав.

3.6.3 Нэмэлт төсөв

Төсвийн тухай хуулийн 47 дугаар зүйлийн 47.2-т "нэмэлт төсөв, түүнтэй холбогдсон үйл ажиллагаа нь төсвийн нэгэн адил санхүүгийн болон төсвийн гүйцэтгэлийн тайлангийн бүрэлдэхүүн хэсэг байна" гэж заасны дагуу байгууллага нэмэлт санхүүжилтийн тайлан гаргах үүрэгтэй.

Нэмэлт санхүүжилтийн дансанд дараах орлогууд орсон байна. Үүнд:

- Холт интернешнл төрийн бус байгууллагын хандив, тусламжийн орлого 90,276.0 мянган төгрөг.
- Аймгийн ИТХ-аас хамтарсан багийн зардалд 300.0 мянган төгрөг
- Статистикийн хэлтсээс тооллогын зардалд 4,962.4 мянган төгрөг

- Засаг даргын нөөц хөрөнгө, түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй хөрөнгөөс усан сангийн хохирлын зардалд 13,093.0 мянган төгрөг.
- Аймгийн ЗДТГ-аас шилдэг сум болон манлайлагч санхүүгийн албаны урамшуулалд 2,900.0 мянган төгрөг
- Гэр бүл хүүхэд залуучуудын хөгжлийн газраас 1,174.0 мянган төгрөг
- Биеийн тамир спортын газраас нийтийн биеийн тамирын үйл ажиллагааны зардалд 1,500.0 мянган төгрөг
- Тариалан сумын Эрүүл мэндийн төвөөс 200.0 мянган төгрөг
- Өвсний орлого 5,100.0 мянган төгрөг

Нэмэлт төсвийн тайланг орлого, зардлын зүйл тус бүрээр энэ тайлангийн 2.6-д харуулав.

4. АУДИТЫН ТАЙЛАН

4.1 Ерөнхий зүйл

Төрийн аудитын тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн 20.1-д "Төрийн аудитын байгууллага аудитын дүнд үндэслэн дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргана." гэж заасны дагуу Тариалан сумын Засаг даргын Тамгын газрын 2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудитын тайланг танилцуулж байна.

Аудитын тайланд аудит хийгдэх байгууллага, түүний орчин, аудитад хамааралтай дотоод хяналт, нягтлан бодох бүртгэл, холбогдох санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал, аудитаар илрүүлсэн буруу илэрхийлэл, түүнийг шийдвэрлэсэн байдал, дараагийн аудитаар анхаарах асуудал болон аудиторын дүгнэлт, дүгнэлтийн үндэслэлийг хураангуйлан толилуулав.

Аудитыг Хөвсгөл аймаг дахь Төрийн аудитын газрын аудитор Г.Ичинхорлоо гүйцэтгэж, хяналтыг ахлах аудитор Б.Давааням, аудитын менежер Б.Тэгшдэлгэр, дарга, тэргүүлэх аудитор А.Эрдэнэбаатар нар тус тус хэрэгжүүлсэн.

Тариалан сумын Засаг даргын Тамгын газрын 2022 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Хөвсгөл аймаг дахь Төрийн аудитын газарт 2023 оны 01 дүгээр сарын 24-ны 3/76 албан бичгээр ирүүлсэн байна.

4.2 Материаллаг байдал

Төлөвлөлтийн болон гүйцэтгэлийн материаллаг байдлыг АДБОУС 2320 дагуу тодорхойлсон бөгөөд материаллаг байдлын суурь үзүүлэлтээр үр дүнгийн тайлангийн нийт зардлыг сонгож, материаллаг буруу илэрхийллийн эрсдэл бага гэж үнэлэн материаллаг байдлын түвшинг 2 хувиар тогтоов.

Төлөвлөлтийн материаллаг байдлыг 2021 оны Санхүүгийн үр дүнгийн тайлангийн нийт зардал 748,711.6 мянган төгрөгөөс 2 хувиар буюу 14,974.2 мянган төгрөгөөр, гүйцэтгэлийн материаллаг байдлыг төлөвлөлтийн материаллаг байдлын 80 буюу 11,979.4 мянган төгрөгөөр тогтоосон.

Тогтоосон төлөвлөлтийн ерөнхий материаллаг байдлыг аудитын явцад дахин хянаж шинэчлэн тогтоох шаардлагагүй гэж үзсэн.

4.3 Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн хэрэгжилт

Төрийн хэмнэлтийн тухай хууль хэрэгжиж эхэлсэнтэй холбоотойгоор байгууллага Тэргүүн дэд, дэд, орлогч дарга, тээврийн хэрэгсэл, албан тасалгаа, дүрэмт хувцас, албан томилолт, нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж, бусад хангамж, цахим худалдан авалт, Төсвийн байгууллага, төрийн болон орон нутгийн өмчит хуулийн этгээдэд хориглосон зарим асуудал, Төсвийн байгууллага, төрийн болон орон нутгийн өмчит хуулийн этгээдийн авч хэрэгжүүлэх арга хэмжээний нийт 29 асуудлаар хяналтыг сорилыг хэрэгжүүлэхэд зөрчилтэй зүйл илрээгүй болно.

4.4 Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал

АДБОУС 4000.16-д нийцлийн аудитыг санхүүгийн тайлангийн аудиттай хослуулан хийх тохиолдолд аудитор аль стандартыг дагаж мөрдөхийг үнэлэх, нийцлийн асуудлын талаарх

дүгнэлтийг санхүүгийн тайлангийн аудитын санал дүгнэлтээс тусад нь салгах ёстой гэж заасан байна.

Байгууллагын 2022 оны санхүүгийн тайлангийн аудиттай хослуулан Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилтийн нийцлийн асуудлыг авч үзсэн бөгөөд аудитын санал дүгнэлтэд хамруулан үзээгүй болно.

4.4.1 Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилт

Шилэн дансны тухай хуулийн 6 дугаар зүйл, Засгийн газрын 2016 оны 29 дүгээр тогтоолоор баталсан "Шилэн дансны цахим хуудсанд тавих мэдээллийн агуулга, нийтлэг стандартыг тогтоох журам"-ын заалтыг хэрэгжүүлэх зорилгоор www.shilendans.gov.mn цахим хуудсанд холбогдох мэдээллийг оруулсан байх үүрэгтэй.

Шилэн дансны нэгдсэн цахим хуудсанд 2022 онд мэдээлбэл зохих 151 мэдээллээс 149 мэдээллийг хугацаанд нь мэдээлж 2 мэдээллийг мэдээлэх хугацаа болоогүй байна.

4.4.2 Бусад хууль тогтоомжийн хүрээнд

Тариалан сумын Засаг даргын Тамгын газар нь 2022 онд Улс төрийн албан хаагчдад илүү цагийн нэмэгдэл хөлс олгосон нь Төрийн албаны тухай хуулийн 57 дугаар зүйлийн 57.2.1 дэх заалттай нийцэхгүй байна.

Шийдвэрлэлт:

Төлбөрийн акт тогтоохоор шийдвэрлэлээ.

Нийцсэн бөгөөд зохистой байх батламж мэдэгдлийн түвшинд хэрэгжүүлсэн горим сорилд үндэслэн шилэн дансанд байршуулсан мэдээлэл нь шилэн дансны тухай хууль тогтоомжийн холбогдох заалттай нийцсэн гэж дүгнэлээ.

4.5 Завсрын аудитын үр дүн, өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт

4.5.1 Завсрын аудитын талаар

Хөвсгөл аймгийн Тариалан сумын Засаг даргын Тамгын газрын 2022 оны санхүүгийн тайланд завсрын аудит хийгээгүй болно.

4.5.2 Өмнөх аудитын мөрөөр авч хэрэгжүүлсэн арга хэмжээний үр дүн

Өмнөх аудитаар төсвийн хэмнэлтийн горимыг баримталж ажиллах болон анхан шатны баримтын бүрдэлтэй холбоотой 2 зөвлөмжийг өгч, тайлант онд хэрэгжүүлж ажилласан байна.

Хүснэгт 4. Төлбөрийн акт, албан шаардлага, зөвлөмжийн хэрэгжилт

/мянган төгрөгөөр/

Үзүүлэлт	Өмнөх аудитын үзүүлэлт		Биелэлт		
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Хувь
Зөвлөмж	2	2,800.0	2	2,800.0	100
Нийт дүн	2	2,800.0	2	2,800.0	100

4.6 Дараагийн аудитаар анхаарах асуудал

Дараагийн аудитаар онцгойлон үзэх асуудал байхгүй байна.

5. Аудитын илрүүлэлт

Аудитаар залруулга хийгээгүй болно.

5.2 Төлбөрийн акт

Улс төрийн албан хаагчдад илүү цагийн нэмэгдэл хөлс 3,094,818 /гурван сая ерэн дөрвөн мянга найман зуун арван найм/ төгрөгийг олгосон нь Төрийн албаны тухай хуулийн 57.2.1 "*улс төрийн албан тушаал эрхэлдэг төрийн албан хаагчийн хувьд албан тушаалын цалин болон албан ажлын онцгой нөхцөлийн, докторын зэргийн нэмэгдлээс бүрдэнэ*" дэх заалттай нийцэхгүй байгаа тул төлбөрийн акт тогтоохоор шийдвэрлэлээ.

5.3 Албан шаардлага

Албан шаардлага өгөөгүй болно.

5.4 Зөвлөмж

Зөвлөмж өгөөгүй болно.

Аудитын явцад бидэнтэй хамтран ажилласан холбогдох ажилтнуудад талархал илэрхийлье.

6. АУДИТААР ИЛЭРСЭН БУРУУ ИЛЭРХИЙЛЛИЙН НЭГТГЭЛ

Санхүүгийн тайлангийн аудитын зөрчлийн нэгтгэл

/мянган төгрөгөөр/

Зөрчлийн товч утга	Нийт зөрчил		Үүнээс									
			Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж		Хариуцлага тооцуулах албан шаардлага		Хууль, хяналтын байгууллагад шилжүүлсэн асуудал	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Албан тушаалтны тоо	Тоо	Дүн
Цалингийн зардалтай холбоотой	1	3,094.8	1	3,094.8								
Дүн	1	3,094.8	1	3,094.8								

АУДИТЫН ТАЙЛАНГ:

ХОЁР ДАХЬ ШАТАНД ХЯНАСАН:

ДАРГА, ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР А.ЭРДЭНЭБААТАР ОГНОО:

АНХАН ШАТАНД ХЯНАСАН:

АУДИТЫН МЕНЕЖЕР Б.ТЭГШДЭЛГЭР ОГНОО:

АХЛАХ АУДИТОР Б.ДАВААНЯМ ОГНОО:

БАТАЛГААЖУУЛСАН:

АУДИТОР Г.ИЧИНХОРЛОО ОГНОО:

ХӨВСГӨЛ АЙМАГ ДАХЬ ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР
АКТ

2023 оны 02 сарын 24 өдөр   № 21/A227D648/ХОА-2023/50 ПА-СТА-ТШЗ   Мөрөн сум

Төлбөр барагдуулах тухай

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1-д заасан Төрийн аудитын байгууллагын бүрэн эрхийн хүрээнд хийсэн Хөвсгөл аймгийн Тариалан сумын Засаг даргын 2022 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудитаар дараах зөрчил илэрлээ. Үүнд:

1. Тариалан сумын Засаг даргын Тамгын газрын 2022 оны батлагдсан цалингийн зардлаас 3,094,818.0(гурван сая ерэн дөрвөн мянга найман зуун арван найм) төгрөгийн илүү цагийн нэмэгдэл хөлс олгосон байна.

Дээрх зөрчил нь Төрийн албаны тухай хуулийн 57.2.1 " улс төрийн албан тушаал эрхэлдэг төрийн албан хаагчийн хувьд албан тушаалын цалин болон албан ажлын онцгой нөхцөлийн, докторын зэргийн нэмэгдлээс бүрдэнэ" дэх заалттай нийцэхгүй байгаа бөгөөд "Нийцсэн бөгөөд зохистой байх" гэсэн батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна.

Иймд Төрийн аудитын тухай хуулийн 21 дүгээр зүйлийн 21.2-т "*Шалгагдагч этгээд төсөв, санхүү, нягтлан бодох бүртгэлийн үйл ажиллагаа болон төсвийн орлого бүрдүүлэх, зарцуулах, нийтийн өмч, хөрөнгө олж бэлтгэх, ашиглах, зарцуулах, хадгалах, хамгаалахтай холбоотой хууль тогтоомж, захиргааны хэм хэмжээний болон бусад эрх зүйн акт зөрчсөн бол төлбөрийн акт тогтооно*", Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын 2020 оны А/95 дугаар тушаалаар батлагдсан "Төрийн аудитын байгууллагын албан шаардлага өгөх, төлбөрийн акт тогтоох журам"-ын 4 дүгээр зүйлийн 4.2.3.3 "*цалин хөлс, шагнал, урамшуулал, тэтгэмжийг зөрүүтэй тооцож олгосон*" гэсэн заалтуудыг үндэслэн

ТОГТООХ нь:

1. Хавсралтад заагдсан нэр бүхий албан хаагчдад олгосон нийт 3,094,818 /гурван сая ерэн дөрвөн мянга найман зуун арван найм/ төгрөгийг Хөвсгөл аймгийн төрийн санд байрших 100170000955 тоот /Хө. Бусад нэр заагдаагүй орлого/ дансанд төвлөрүүлэх;
2. Актын биелэлтийг 2023 оны 09 дүгээр сарын 01-ны өдрийн дотор Хөвсгөл аймаг дахь Төрийн аудитын газарт[1] нотлох баримтын хамт ирүүлэхийг Тариалан сумын Засаг даргын Тамгын газрын дарга Д.Баасанбат, нягтлан бодогч Д.Отгонтулга нарт хариуцуулав.

ТӨЛБӨРИЙН АКТ ТОГТООСОН:

ХӨВСГӨЛ АЙМАГ ДАХЬ ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗРЫН ДАРГА,

ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР: А.ЭРДЭНЭБААТАР

АУДИТОР: Г.ИЧИНХОРЛОО

[1] Хөвсгөл аймаг, Мөрөн сум, 8-р баг, аймгийн ЗДТГ-ын байрны 3 дугаар давхар, Хөвсгөл аймаг дахь Төрийн аудитын газрын 302, тоот Утас:70384043

Хөвсгөл аймаг дахь Төрийн аудитын газрын 2023 оны 21/А2270648/ХӨА-2023/50/НА-СТА-ТШ3 дугаартай актын хавсралт

Тариалан сумын Засаг даргын Тамгын газрын улс төрийн албан хаагчдад илүү цагийн хөлс олгосон жагсаалт

№	Нэр	Албан тушаал	Гарт олгосон дүн
2	Эгиймаа	Сумын Засаг дарга-1	756,877.31
3	Болдоо	Сумын Засаг даргын орлогч	254,483.34
4	Мягмаржав	Багийн засаг дарга	328,675.73
5	Ганбаяр	Багийн засаг дарга	320,924.19
6	Жамбалдорж	Багийн Засаг дарга-1	328,916.27
7	Мөнхбаяр	Багийн засаг дарга	272,610.09
8	Пүрэвжав	Багийн Засаг дарга-1	276,726.40
10	Энхбадрах	Багийн засаг дарга	278,170.46
12	Батсуурь	Багийн Засаг дарга-1	277,434.49
		ДҮН	3,094,818.27